

RAPORT NAȚIONAL PRIVIND SITUAȚIA DROGURILOR – 2017

- SINTEZĂ -

Contextul național și politicile în domeniu

România a adoptat gradual, alături de statele membre ale Uniunii Europene, un ansamblu de măsuri legislative destinate construcției și consolidării continue a cadrului legal și instituțional național, în scopul prevenirii și combaterii traficului și consumului de droguri. Astfel, țara noastră înregistrează progrese importante în lupta împotriva fenomenului drogurilor, având în prezent, reglementări naționale unitare și coerente, conforme cu standardele europene și internaționale actuale, pe care dorește să le ajusteze în perspectiva implementării prevederilor operaționale cuprinse în documentele de rezultat post - UNGASS 2016.

Documentul programatic central de politici publice specifice, care orientează sinergic eforturile întreprinse în domeniul luptei antidrog la nivel național, de autoritățile responsabile și organisme specializate ale societății civile, este Strategia Națională Antidrog 2013-2020, care își propune *“să aducă un plus de valoare în ceea ce privește reacția statului român la problematica drogurilor, prin dezvoltarea mecanismelor de coordonare, colaborare interinstituțională, transparentă decizională, cercetare și analiză strategică”*. În acest context, anul 2016 a reprezentat implementarea și monitorizarea planului de acțiune pentru perioada 2013-2016 și elaborarea și promovarea planului de acțiune pentru perioada 2017-2020. Acesta din urmă, întocmit cu consultarea partenerilor instituționali, se află în circuitul instituțional de avizare de către instituțiile abilitate și aprobare de către Guvernul României.

Concepția noului plan este rezultatul unei abordări echilibrate a fenomenului drogurilor, pornind de la concluziile preliminare rezultate din monitorizarea și analiza Planului de acțiune 2013 - 2016 privind implementarea Strategiei naționale antidrog și evaluarea fenomenului în România. Evaluarea primului plan de acțiune 2013-2016, care se constituie într-o evaluare intermediară a implementării Strategiei Naționale Antidrog 2013-2020, a fost una de tip ex-post, analizând performanțele înregistrate la finalizarea implementării. Evaluarea a fost inițiată și elaborată de o echipă de specialiști din cadrul Agenției Naționale Antidrog (evaluare internă) și a abordat integral toate componentele strategiei: cele două domenii de politică (sau piloni) privind reducerea cererii și ofertei de droguri, precum și cele trei teme transversale de coordonare, cooperare internațională și informare, cercetare, monitorizare și evaluare. Evaluarea s-a bazat pe trei abordări:

analiza informațiilor disponibile în statistici oficiale, în rapoarte de activitate și de cercetare (emise de ANA sau de alte instituții care au legătură cu domeniul drogurilor), în documente legislative, comunicate oficiale, pagini de Internet; colectarea și analiza datelor calitative prin interviuri individuale, realizate cu reprezentanții instituțiilor sau organizațiilor partenere care au contribuit la implementarea Planului de acțiune 2013-2016; colectarea și analiza datelor cantitative, obținute prin completarea chestionarelor transmise pe fiecare domeniu a Planului de acțiune, de la instituțiile sau organizațiile partenere care au contribuit la implementarea Planului de acțiune 2013-2016.

Raportul de evaluare a Planului de acțiune 2013-2016 pentru implementarea Strategiei Naționale Antidrog 2013–2020 reflectă rezultatele obținute de instituțiile guvernamentale și organizațiile neguvernamentale în efortul de definire, implementare și monitorizare a politicilor naționale în domeniul drogurilor pe segmentele de reducere a cererii și ofertei de droguri. Cu mențiunea că datele prezentate sunt unele preliminare și fără a putea prezenta deocamdată concluzii de ordin calitativ, situația sintetică în ceea ce privește implementarea Planului de acțiune 2013-2020 este următoarea: din totalul celor 171 de activități specifice (subsecvente celor 44 de obiective) – 122 (71%) au fost realizate, 30 (18%) erau în curs de realizare la finalul perioadei de implementare și 19 activități (11%) au fost identificate ca nerealizate.

Principalele droguri consumate în România

Potrivit rezultatelor ultimului studiu în populația generală – GPS 2016, la nivelul populației generale se identifică o prevalență de-a lungul vieții a consumului oricărui tip de drog ilicit de 7,6%. Prevalența în ultimul an a acestui tip de consum este de 4,1%, în timp ce, pentru consumul din ultima lună se observă o prevalență de 1,8%. Față de studiul anterior, se observă creșteri pentru toate cele trei tipuri de consum. Diferențele de tendință, înregistrate pot fi explicate prin revigorarea interesului pentru noile substanțe psihoactive, dar și prin evoluția consumului de cannabis, care, deși înregistrează cele mai mici valori din Europa, își continuă tendința ascendentă.

Canabisul continuă să fie cel mai consumat drog în România.

După cannabis, pe poziția a doua în „topul” celor mai consumate droguri în România, se situează noile substanțe psihoactive (NSP) – 2,5%. Urmează: cocaină/ crack și LSD – câte 0,7%, ecstasy – 0,5%, ciuperci halucinogene – 0,4%, heroină, amfetamine și ketamină – câte 0,3%.

În ceea ce privește fumatul, exceptând consumul experimental, care se stabilizează la pragul de 62%, consumul recent și cel actual înregistrează cele mai ridicate valori din ultimii 12 ani de când este aplicat acest studiu, 40% din populația generală cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani menționând că au fumat în ultimul an și în ultimele 30 zile. După ce în 2013, consumul de medicamente fără prescripție medicală a cunoscut scăderi ale prevalențelor, indiferent de perioada de referință considerată în analiză (de-a lungul vieții, ultimul an sau ultima lună), în anul 2016 toate cele trei tipuri de consum înregistrează creșteri, cea mai mare fiind în cazul consumului actual, care este de 3 ori mai mare, comparativ cu valoarea înregistrată la studiul anterior.

Comparând rezultatele ultimelor două studii privind prevalența consumului de droguri în România (2013 și 2016), se observă o creștere a consumului experimental de droguri ilicite, de la 6,6% la 7,6%, dar și a consumului recent și a celui actual: de la 2,5% la 4,1%, respectiv de la 1,1%, la 1,7%. Diferențele de tendință, înregistrate în ceea ce privește consumul oricărui tip de drog, respectiv creștere a consumului experimental, a consumului recent și a celui actual, pot fi explicate prin evoluția consumului de cannabis, care, deși înregistrează cele mai mici valori din Europa, își continuă tendința ascendentă, dar și prin revigorarea interesului pentru noile substanțe psihoactive.

Pentru prima oară în acest an, s-a realizat o estimare națională a numărului de consumatori problematici de opioide. Astfel, în 2016, numărul estimat de consumatori problematici de opioide, la nivel național, este 20937 (95% CI: 16311 – 27368), rata fiind 1,4¹ (95% CI: 1,1 – 1,8) consumatori problematici de opioide la 1000 de locuitori din România, cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 ani. Estimarea s-a realizat prin metoda captură-recaptură utilizând 3 baze de date "caz cu caz" privind admiterea la tratament ca urmare a consumului de droguri (n=963 cazuri unice), urgențe datorate consumului de droguri (n=117 cazuri unice) și schimbul de seringi (n=2257 cazuri unice).

Prevenire

În condițiile în care principalele caracteristici ale contextului național al drogurilor s-au menținut relativ stabile în ultimul an, prevenirea consumului de droguri în anul 2016 a reprezentat un răspuns comprehensiv și emergent la dinamica fenomenului consumului de droguri, un răspuns în planul educației, sănătății și ordinii publice, corelat direct cu politicile publice naționale antidrog concretizate în Strategia Națională Antidrog 2013 -

---

¹ 15481321 locuitori cu vârsta între 15 - 64 ani înregistrați la 1 ianuarie 2016 la nivel național, conform datelor prezentate Institutul Național de Statistică

2020 și Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale Antidrog 2013 – 2016 .

Toate proiectele și intervențiile au fost în concordanță cu obiectivul general al pilonului orizontal „reducerea cererii de droguri” - reducerea cererii de droguri, prin consolidarea sistemului național integrat de prevenire și asistență, în concordanță cu evidențele științifice, ce cuprinde totalitatea programelor, proiectelor și intervențiilor universale, selective și indicate de prevenire implementate în școală, familie și comunitate, precum și intervențiile de identificare, atragere și motivare a consumatorilor de droguri în vederea furnizării de servicii de asistență specializată ce au ca finalitate integrarea socială.

Corelat cu abordările științifice în domeniu, scopul asumat al politicilor de intervenție antidrog la nivel național a fost prevenirea, întârzierea debutului sau reducerea consumului de droguri și/ sau a efectelor negative ale acestuia în cadrul populației generale sau a subpopulațiilor identificate ca fiind vulnerabile/ la risc. Astfel, toate demersurile, concretizate în programe, proiecte și activități derulate la nivel național sau local, au fost subsumate obiectivelor tehnice globale de prevenire.

În acord cu documentele programatice și cu evidențele științifice, a continuat consolidarea sistemului național de prevenire a consumului de droguri, prin dezvoltarea de programe, proiecte și intervenții universale, selective și indicate de prevenire implementate în școală, familie și comunitate.

Programele, proiectele și intervențiile de prevenire au avut ca obiectiv informarea, educarea și conștientizarea populației generale, școlare și grupurilor vulnerabile privind efectele consumului de alcool, tutun, droguri și substanțe noi cu proprietăți psihoactive, precum și dezvoltarea unor atitudini și practici în rândul acestor categorii de populație, prin orientarea grupurilor țintă către activități recreaționale dezirabile social, ca alternativă la consumul de droguri.

Concret, în principal prin strategii de dezvoltare și consolidare a factorilor de protecție, dar și prin informarea și conștientizarea asupra factorilor de risc, beneficiarii programelor de prevenire a consumului de droguri, selectați pe baza studiilor științifice, au fost abordați într-o manieră actuală și coerentă, în scopul capacitării adaptării acestora la normele sociale, la condițiile socio-economice și culturale actuale, precum și la influențele pozitive/ negative ale grupului de egali.

Cele mai bune practici în domeniu

Fundamentat pe evidențele științifice în domeniul reducerii cererii de droguri, noile abordări, subsumate Strategiei naționale în domeniul de referință, dezvoltă cadrul național de politici necesar implementării unui răspuns proactiv față de fenomenul consumului de droguri, alcool și tutun, prin obiective specifice și acțiuni integrate ale instituțiilor naționale și locale.

Noile abordări prezentate în capitol reprezintă pentru România elemente de plusvaloare în ceea ce privește reacția proactivă a statului român la dimensiunile emergente ale problematicii drogurilor, prin dezvoltarea unor abordări comprehensive, sistemic-integrate de prevenire și asistență specializată.

În scopul creșterii eficienței programelor de prevenire și serviciilor de asistență și al dezvoltării de abordări inovative sistemice în materia reducerii cererii de droguri, ca modele de bune practici, în anul 2016, Agenția Națională Antidrog a propus implementarea, la nivel național, a două proiecte de prevenire a consumului de droguri, prin formarea de abilități reziliente la consumul de droguri, unul în mediul preșcolar și, celălalt, în mediul gimnazial, proiecte care au fost preluate ca bune practici în materie la nivel local.

Tot în aria prevenirii consumului de droguri în mediul școlar, ANA a organizat prima conferință națională de bune practici în materie.

Complementar componentei de prevenire, ca model de bune practici în domeniul asistenței integrate medicale, psihologice și sociale a consumatorilor de droguri, ANA a înființat Programul pilot de intervenție rapidă (PIR) centrat pe asigurarea continuității tratamentului substitutiv pentru persoanele dependente de droguri în cadrul unităților de arest preventiv din cadrul poliției.

Tratament

La nivel național, există două rețele de tratament care asigură (în comunitate) asistență persoanelor consumatoare de droguri:

- rețeaua de tratament de tip ambulatoriu, formată din Centrele de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog (structuri subordonate Agenției Naționale Antidrog), Centrele de Asistență Integrată a Adicțiilor (centre de tratament private sau dezvoltate de ONG) și Centrele de Sănătate Mintală (unități de tratament dezvoltate de Ministerul Sănătății),

- rețeaua de tratament în regim rezidențial, formată din unitățile medicale ale Ministerului Sănătății și comunitățile terapeutice dezvoltate de ONG.

De asemenea, la nivelul sistemului penitenciar, au fost dezvoltate servicii de asistență, acordate de specialiștii Administrației Naționale a Penitenciarelor, dar și de personalul de specialitate al Centrelor de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog, în cadrul celor 35 unități penitenciar, 4 centre de reeducare, 3 comunități terapeutice și 6 spitale-penitenciar.

În 2016, se atinge un maximum în ceea ce privește cererea de tratament pentru dependența de droguri, numărul beneficiarilor ajungând la 3544, arătând disponibilitatea rețelei de asistență din România.

Majoritatea admitterilor au vizat acordarea de tratament specific pentru consumul de cannabis (48,5%), numărul solicitărilor pentru acest tip de drog crescând cu 35,1%, față de anul anterior. Este al treilea an consecutiv în care sunt vizibile efectele produse de intrarea în vigoare a prevederilor Noului Cod de Procedură Penală, potrivit cărora, în timpul urmăririi penale, persoanele consumatoare de droguri, care au săvârșit infracțiuni la regimul juridic al drogurilor, sunt evaluate, la cererea procurorului, în scopul includerii lor în circuitul integrat de asistență a persoanelor consumatoare de droguri. Deoarece, cele mai multe dintre aceste persoane se declară consumatoare de cannabis, această modificare legislativă a generat restructurarea tabloului drogurilor pentru care se solicită asistență specializată în România, scoțând la „suprafață” acest tip de consumatori.

În ceea ce privește cererea de tratament pentru consumul de opioide, se conturează o tendință descendentă (scădere cu 9,1%), după ce anterior se înregistrase o scădere cu 3,4%. Solicitățile pentru acest tip de consum rămân în continuare la un nivel ridicat, acestea reprezentând aproximativ un sfert (27,2%) din numărul total al celor admiși la tratament pentru consum de droguri în 2016.

În schimb, numărul solicitărilor de tratament pentru probleme cauzate de consumul noilor substanțe psihoactive se stabilizează (scădere cu 4%, de la 722 cazuri, la 697 cazuri), iar ponderea acestora ajunge la 19,6% din totalul admitterilor.

Tendențele înregistrate în evoluția admitterilor la tratament pentru dependența de droguri au fost influențate de efectele determinate de punerea în aplicare a modificărilor legislative (cel mai mare impact al acestora fiind observat asupra admitterilor la tratament ca urmare a consumului de cannabis), disponibilitatea locurilor la tratament (OST), precum și de menținerea interesului pentru consumul de noi substanțe psihoactive.

Consecințe ale consumului de droguri în planul sănătății și răspunsuri

În anul 2016, au fost declarate 19 cazuri de *decese asociate în mod direct consumului de droguri* și 12 cazuri de *decese indirect asociate consumului de droguri*. În toate cele 19 de decese directe s-au efectuat examene toxicologice în vederea decelării prezenței de produși psihoactivi, examene făcute la Laboratorul de Toxicologie al INML București. În anul 2016, domină categoric intoxicațiile cu opiacee – 85%. Comparativ cu anii anteriori, sinusoida numărului cazurilor de decese direct asociate consumului de droguri, pare a scădea din nou, la niveluri comparative cu anul 2011. În anul 2016, valorile cazurilor de intoxicație letală tind să scadă la media anterioară și relativ similar anului 2015, prin scăderea cazuisticii deceselor asociate consumului de droguri, deși, cifra absolută poate fi, mai degrabă, o expresie a sub-raportării/ neidentificării adecvate a cazuisticii.

La nivel național, în 2016, au fost înregistrate 3060 cazuri de *urgențe medicale* în care a fost semnalat consumul cel puțin al unui drog ilicit (consum singular sau în combinație). Din totalul cazurilor în care s-a raportat consum exclusiv de droguri ilicite, în 36% a fost menționat consumul de NSP (singular sau în combinație), în 15,8% dintre cazuri a fost consemnat consumul de cannabis, iar în 8,2% s-a declarat consum de opiacee (heroină, metadonă sau opiacee generic). Totodată, în 2,6% dintre cazurile înregistrate s-a raportat consum de halucinogene, 2,1% consum de solvenți volatili, în 2,1% consum de stimulante și în 1,3% consum de cocaină. De asemenea, în 8,7% dintre cazuri a fost consemnat generic consumul de droguri, fără a se menționa tipul substanței consumate. Consumul de medicamente a fost raportat în 23,2% din cazurile de urgență înregistrate. Față de anii anteriori, se remarcă schimbări de tendință pentru cazuistica de urgență determinată de consumul de opiacee și se observă menținerea tendinței ascendente pentru cazuistica de urgență datorată consumului de NSP și cannabis.

Analiza epidemiologică descriptivă a cazurilor de *hepatită virală tip B și C*, intrate în sistemul de supraveghere în anul 2016, elaborată de Institutul Național de Sănătate Publică, indică faptul că pentru 1,4% dintre persoanele identificate cu hepatită virală acută tip C, calea de transmitere posibilă (fără a exclude alți factori potențiali de risc) a fost consumul de droguri injectabile. În privința cazurilor de hepatită virală tip B, în anul de referință, nu a fost înregistrat niciun caz susceptibil de a se fi infectat ca urmare a consumului de droguri injectabile. Având în vedere calea de transmitere probabilă, din

totalul de 654 noi cazuri diagnosticate cu *HIV/SIDA*, notificate în anul 2016 de Compartimentul pentru Monitorizarea și Evaluarea Infecției HIV/ SIDA în România – INBI “Prof. Dr. M. Balș”, 100 sunt consumatori de droguri injectabile (15%).

Prevalențele în ceea ce privește infectarea cu bolile supravegheate (HIV/ SIDA și hepatite virale B și C) a consumatorilor de droguri injectabile admiși la tratament în anul 2016 sunt următoarele: 11,6% au declarat că au HIV/ SIDA, 4,4% au declarat că au fost diagnosticați cu status pozitiv în ceea ce privește virusul hepatitei B și 34,3% au declarat că sunt infectați cu virusul hepatitei C. Tendința de stabilizare a numărului de cazuri nou diagnosticate de infectare cu HIV/ SIDA continuă și în 2016, confirmând faptul că epidemia de HIV în rândul consumatorilor de droguri injectabile din București se află în faza de supraveghere și control. Disponibilitatea mai redusă a capacităților de testare, comparativ cu anul anterior, poate fi un factor important în explicarea evoluțiilor înregistrate în anul de referință.

În cazul consumatorilor de droguri injectabile înregistrați în programele de schimb de seringi, prevalențele, în creștere ușoară față de anul anterior, pentru toate cele trei boli infecțioase monitorizate, indică prezența, în continuare, a unui cumul de condiții de risc care favorizează potențiale evoluții viitoare. Astfel, 11,2% dintre consumatorii de droguri injectabile din programele de seringi au fost identificați în 2016 cu status serologic pozitiv la HIV, 39,7% cu status pozitiv la virusul hepatitei C și 6,3% cu status pozitiv la virusul hepatitei B.

Piața drogurilor

Chiar dacă numărul capturilor și cantitățile confiscate sunt în creștere, România rămâne în continuare o țară de tranzit pentru traficul de droguri, dovadă fiind cantitățile mari de droguri capturate pe teritoriul național, cu destinație țări din spațiul european, dar și țară de destinație pentru majoritatea tipurilor de droguri. În acest context, România, prin portul Constanța, rămâne o rută alternativă utilizată de rețelele infracționale organizate pentru introducerea în Europa a cocainei. Totodată, în ultimii ani, la nivel național, se constată un interes mare pentru dezvoltarea unor activități ilicite organizate privind cultivarea și traficul canabisului, dovadă fiind cantitățile confiscate de masa plante canabis și a numărului în creștere a culturilor ilicite identificate.

În anul 2016, cantitatea totală de droguri confiscate înregistrează creșteri semnificative față de anii anteriori, de aproximativ 5 ori mai mult față de 2015 - 1192,792 kg și de 7,7 ori mai mult față de anul 2014 - 768,902 kg. Cu toate acestea, cantitățile de heroină,

medicamente și N.P.S. confiscate în cursul anului 2016 sunt în scădere față de anul 2015.

Traficul la nivel național este caracterizat, în general, de capturi de cantități mici de droguri realizate la nivelul străzii, destinate consumului propriu. Peste 65% din numărul total de capturi reprezintă capturi mai mici de 5 g ceea ce reprezintă 0.043% din cantitatea totală de droguri confiscate și doar 1,95% din numărul total de capturi reprezintă capturi mai mari de 1kg, ceea ce reprezintă peste 97% din cantitatea de droguri confiscată.

Canabisul rămâne cel mai capturat drog la nivel național, fiind evidențiată în continuare o preocupare pentru cultivarea ilicită a acestuia (52,9% din cantitatea totală de droguri confiscate reprezintă capturi de cannabis). Cantitatea confiscată de plante de cannabis reprezintă 48,18% din cantitatea totală de droguri confiscată în cursul anului 2016.

Numărul capturilor de droguri este în creștere față de anul 2015, menținându-se tendința ascendentă în perioada de monitorizare, cele mai multe capturi fiind înregistrate pentru: cannabis (iarbă, rezină, fragmente vegetale cu THC și plante), MDMA, heroină, pirovalerone și cocaină.

Atât valorile minime, cât și maxime ale prețurilor drogurilor vândute cu amănuntul sunt în ușoară scădere la nivelul anului 2016 față de anii precedenți, cu excepția cocainei, al cărei preț se menține constant în perioada 2011 – 2016.

Medicamentele cu conținut psihotrop și stupefiant își mențin prezența pe piața ilicită a drogurilor, înregistrând față de anul 2015 o scădere a cantităților/comprimatelor confiscate, dar o creștere a numărului de capturi.

Traficul și consumul de droguri ca fenomen rămâne concentrat în Municipiul București și județele Timiș și Constanța.

Infraționalitatea la regimul drogurilor

Fenomenul infrațional la regimul drogurilor menține caracteristicile anilor anteriori, înregistrând în anul 2016 creșterea numărului de persoane cercetate pentru implicare în activități de trafic și consum ilicit de droguri, a numărului de persoane trimise în judecată, a numărului de cauze soluționate și a numărului de rechizitorii întocmite.

Anul 2016 înregistrează valori de maxim pentru numărul de cauze soluționate de structurile de parchet, număr de rechizitorii întocmite, număr de dosare soluționate prin renunțarea la urmărirea penală, număr de acorduri de recunoaștere a vinovăției

Ponderea dosarelor penale la regimul drogurilor (inclusiv noile substanțe psihoactive -

Legea nr. 194/ 2011) este de 1,45% din totalul dosarelor penale înregistrate la nivelul tribunalelor și 0,26% la nivel național, iar cea a persoanelor condamnate de 17,64% din numărul total al persoanelor condamnate definitiv la nivelul tribunalelor, respectiv 2,73% la nivel național.

Unitățile de parchet și instanțele de judecată au început să aplice cu precădere măsuri coercitive alternative la pedeapsa închisorii cu executare în sistem de detenție pentru săvârșirea de infracțiuni la regimul drogurilor.

Implicarea minorilor în activități de trafic și consum de droguri rămâne la un nivel scăzut. Marile aglomerări urbane continuă să rămână zone cu potențial criminogen ridicat în ceea ce privește regimul juridic al drogurilor, în București, Constanța și Cluj fiind înregistrate cele mai multe dosare penale soluționate și cele mai multe persoane condamnate.

Bucureștiul înregistrează cel mai mare număr de cauze soluționate prin renunțare la urmărirea penală.

Datele statistice privind infracționalitatea la regimul drogurilor, aferente anului 2016, au pus în evidență următoarele: intensificarea aplicării măsurilor coercitive alternative, atât de către structurile de parchet, cât și de instanțele de judecată, reflectată prin creșterea numărului cauzelor soluționate cu renunțare la urmărirea penală, respectiv aplicarea cu precădere a pedepsei închisorii cu suspendarea executării sub supraveghere a acesteia, precum și amânarea aplicării acesteia; creșterea numărului cauzelor penale soluționate de către unitățile de parchet cu aproximativ 25% față de anul precedent și a numărului persoanelor cercetate (cu 6,28% față de 2015); creșterea proporției cauzelor soluționate cu trimitere în judecată din totalul cauzelor soluționate (de la 15,8% în 2015, la 19,5% în 2016) și a proporției numărului persoanelor trimise în judecată din totalul persoanelor cercetate (de la 21,2% în 2015, la 27,9% în anul 2016); creșterea numărului grupurilor infracționale destructurate (de la 64 la 75) și creșterea numărului participanților în aceste grupuri; scăderea numărului persoanelor condamnate pentru comiterea de infracțiuni la regimul juridic al drogurilor cu 21,9%, față de anul 2015; scăderea numărului minorilor condamnați pentru infracțiuni la regimul drogurilor; scăderea semnificativă a numărului persoanelor condamnate pentru infracțiunea de deținere de droguri pentru consum propriu (de la 157 persoane în 2015, la 78 persoane în anul de referință), precum și a ponderii acestora din totalul persoanelor condamnate (de la 15,3% în anul 2015, la 9,7% în anul 2016).

Consumul de droguri în penitenciar

Complexitatea definitorie problematicii drogurilor în mediul penitenciar constituie un argument determinant pentru factorii decidenți din România în stabilirea, cu celeritate, a răspunsurilor necesare contracarării consecințelor acestui fenomen. Astfel, obiectivele stabilite în documentele programatice din sfera politicilor antidrog și nu numai, au reprezentat elemente de reper în activitatea desfășurată în anul 2016, eforturile interinstituționale îndreptându-se spre asigurarea corespunzătoare a serviciilor de asistență oferite foștilor consumatori de droguri aflați în custodia unităților de detenție.

Ponderea deținuților care au declarat consum de droguri la depunerea în penitenciar a fost de 7,4% în populația persoanelor aflate în custodia unităților penitenciare la data de 31 decembrie 2016.

Drogul consumat, cu precădere, înainte de intrarea în detenție este heroina fiind urmată de canabis și de noile substanțe psihoactive.

Conform datelor rezultate din monitorizarea indicatorului Admitere la tratament ca urmare a consumului de droguri, pe parcursul anului 2016, au beneficiat de servicii de asistență 118 foști consumatori de droguri, care se aflau în unitățile de detenție. 2/3 dintre beneficiarii serviciilor de asistență au solicitat sprijin specializat ca urmare a consumului de opiacee. Segmentul de vârstă 15-19 ani reprezintă intervalul cu cea mai mare expunere la riscul de inițiere în consumul de substanțe psihoactive.

Cercetare

Cercetarea în domeniul drogurilor este realizată, în principal, de instituții și autorități publice, dar și de către organizații neguvernamentale, rezultatele fiind diseminate prin intermediul *website*-urilor și revistelor de specialitate. Atât instituțiile și autoritățile publice, cât și organizațiile neguvernamentale pot beneficia de fonduri externe, din partea unor finanțatori, cum ar fi: Comisia Europeană, Banca Mondială, Fondul Global de Combatere a HIV, Tuberculozei și Malariei, Open Society Institute, UNICEF, UNODC.

Activitatea Agenției Naționale Antidrog în domeniu este sprijinită de un Consiliul Științific (bazat pe modelul Observatorului European de Droguri și Toxicomanii), care se reunește, de regulă, în fiecare an. Printre alte responsabilități, acest organism aprobă protocoalele de cercetare elaborate de Agenția Națională Antidrog. În 2016, a fost creat un nou organism de acest tip, care are un mandat de 4 ani.

În România, publicațiile științifice orientate către cercetarea în domeniul drogurilor sunt încă limitate. Cu toate acestea, diferite reviste publică subiecte de interes în domeniul sănătății publice și științelor sociale, care au inclus articole bazate pe proiecte de cercetare derulate în domeniul reducerii cererii de droguri.

Cel mai recent studiu, realizat de Agenția Națională Antidrog, este Studiului național privind prevalența consumului de alcool, tutun și droguri în populația generală – GPS 2016.